

ÂŞIKLARIN DİLİYLE DADALOĞLU*

Dr. Doğan KAYA

Büyük şahsiyetleri, büyük milletler yetiştirir. Tarihi derin geçmişlere ait Türk milletinin de bağrından çıkardığı üyük şahsiyetler vardır. Hatta Türklerin dünyanın en büyük şairlerini yetiştirmiş millet olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Yunus'umuzun Fuzulî'mizin büyüklüğünde dünyada kaç şair vardır? Bununla ne kadar öğünsek azdır. Ancak bunun yanında biz Türklerin bu eşsiz şahsiyetlerine sağlığında lâyük olduğu değeri vermeme gibi bir olumsuz cephemiz vardır. Bunun sayısız örnekleri vardır. Bütün bunlar Ferit Kam'ı haklı çıkarmaktadır. Ferit Kam, Süleyman Nazif'in mezar taşı için yazdığı şu dörtlük ne kadar manidardır:

*Sağlığında nice ehl-i hünerin
Bir tutam tuz bile yoktur aşına
Evvelâ öldürüp onu açlıktan
Sonra bir türbe dikerler başına*

Edebiyatımızın önde gelen isimlerinden Yunus Emre, Fuzulî, Pir Sultan ve Viranî'nin hayatı bilinmezliklerle doludur. Bu kervana Dadaloğlu'nu da katabiliriz. Şiirleri, genellikle ağızlarından derlenmiş Dadaloğlu'nun hayatı hakkında bilinenler de söylentiler öteye gidememektedir. Hakkında kaydın, kuyudatin olmamasında konar-göçer aşiretten olmasının büyük oranda payı vardır. Hakkında kesin olarak bilinen ise, XVIII. asrın son çeyreğinde doğduğu ve 1865 yılından sonra vefat ettiğiidir.

XIX. yüzyılda Sis (Kozan)'ten Adana'ya kadar olan Çukurova bölgesi Kozanoğlu Ahmet Ağa'nın, Sis'ten Kayseri ve Sivas'taki Uzunyayla'ya kadar olan bölge de Kozanoğlu Yusuf Ağa'nın yönetimindeydi.

Derviş Paşa ve Ahmet Cevdet Paşalar buraları iskân ederken önce Ahmet Ağa ile anlaşıp onu Kütahya mutasarrıflığına tayinini sağladılar. Yusuf Paşa ise 2.500 kuruş aylıkla Maraş'ta sonra da Yusuf Paşa'nın arzusu doğrultusunda Sivas'ta ikamet edildi.¹

Derviş ve Ahmet Cevdet Paşa, 1865'te Avşarların yaylak olarak kullandıkları Uzunyayla'yı iskân edip devlete vergi vermeyen asker

* Mersin Büyükşehir Belediyesinin düzenlediği ve 18-20 Ekim 2018 günlerinde yapılan "Yeniceli Âşık Sıtkı Baba / Mersin ve Civarı Halk Kültürü Sempozyumu"nda bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Ahmet Z. Özdemir, *Avşarlar ve Dadaloğlu*, Ankara, 1985, s. 41.

vermeyen ve dolaştığı yerlerde soygunlar yapan Avşarlara buraya gitmeyi yasaklar ve onların yerine Uzunyayla'ya Kırım Savaşı sonrası Anadolu'ya gelen Çerkezleri yerleştirmişlerdir. Buna karşı çıkan Avşarlar, "Fırka-yı Islahiye" denilen ordu ile karşı karşıya gelmişlerse de devlete boyun eğmek mecburiyetinde kalmışlardır. Pek çok oba dağılmış, aileler perişan olmuş, canını kurtaranlar dağlara kaçmıştır.

Dadaloğlu'nun ömrünü tamamladığı yer olarak elimizde dikkate değer belge ve bilgiler bulunmamaktadır. Bu yüzden ki Anadolu'da birçok yörede Dadaloğlu'na ait olduğu söylenen mezarlar söz konusu edilmiştir. Halkın Dadaloğlu'nun mezarının bulunduğu yeri ısrarla savunan yerler olarak aşağıdaki beldeler kendisini göstermektedir.

1. Osmaniye, Hasanbeyli İlçesi,
2. Kırşehir, Kaman İlçesi,
3. Sivas, Şarkışla, Kapaklıpınar Köyü,
4. Kayseri, Tomarza, Dadaloğlu (Eski isimleri: Taf, Özlüce) Beldesi,
5. Sivas, Gemerek, Küçüktuzhisar Köyü

Onun gönüllerde taht kurması, şairliği, cesur oluşu ve sözünü budaktan esirgemeyen bir yiğit oluşu gönüllerde taht kurması için yeterli olmuştur. İzinden giden âşıklar şiirleriyle Dadaloğlu'nu yad etmeyi ve yaşatmayı ihmal etmemişlerdir.

Dadaloğlu hakkındaki nihaî bilgiler İsmail Görkem tarafından isabetli tespit ve tetkiklerle ortaya konulmuştur.² Acaba Dadaloğlu kendisinden sonraki kuşaklarda ve bilhassa âşıklarda nasıl bir iz bıraktı? Âşıkların şiirlerinde Dadaloğlu'nun hayatı ve özel durumuyla ilgili olarak bilim âlemine katkı sağlayacak bilgiler olabilir miydi? Bu soru, aslında pek çok âşık için de önem arz eden bir husustur.

Âşığın bir başka âşık hakkındaki düşüncesi, kanaati, hatırası ve fikri edebiyat araştırmacıları için dikkate alınması gerekir. Biz de çalışmamızı ortaya koken bu düşünceden hareket ettik.

Derlemesi, tespiti 13-14 yıl kadar süren Dadaloğlu'nu konu edinen şiirlerin sayısı 24'tür. Bunlardan 3'ü 8 heceli, 20'si 11 heceli, 1 tanesi de 15 hecelidir. Birim bakımından 2'si yedekli şiirdir. Şiirlerin tamamı koşma tarzındadır. 1 tanesi ise (Murat Çobanoğlu-İmamî) karşılaşma olarak ortaya konulmuştur. Şiirler, birisi hariç tek ayakla söylenmiştir. Destan niteliği

² İsmail Görkem, *Yeni Bilgiler Işığında Dadaloğlu / Bütün Şiirleri*. E yayınları, Halkbilimi Dizisi (Genişletilmiş 4. baskı), İstanbul, 2006.

gösteren bu şiirlerden en hacimsizi 4 dörtlük olan Hikmetî ile Avşarî'nin şiirleri, en hacimlisi ise Postacı mahlaslı 20 dörtlük olan şiiridir. Üç şiir (Ersun Bağcı'nın ve Avşarî'nin şiirleri ile Feymanî'nin *Avşar Dadaloğlu* adlı şiiri) muhteva itibarıyla kısmen diğerlerinden farklı olup Dadaloğlu'da devri şikâyet eden mektuplar mahiyetindedir.

1. Çataloğlu-*Dadaloğlu* (11 heceli, 6 dörtlük, döner ayak),
2. Devaî-*Dadaloğlu* (11 heceli, 5 dörtlük, döner ayak),
3. Ersun Bağcı-*Dadaloğlu'ca* (11 heceli, yedekli şiir, 4 bent),
4. Feymanî-*Avşar Dadaloğlu* (Dadaloğlu'na mektup niteliğinde bir şiirdir. 11 heceli, 7 dörtlük),
5. Feymanî-*Dadaloğlu* (8 heceli, 8 dörtlük, döner ayak),
6. Fındıklı-*Dadaloğlu* (11 heceli, 6 dörtlük, döner ayak),
7. Gözübenli-*Koca Avşar Dadaloğlu* (8 heceli, 12 dörtlük, tek ayak)
8. Hikmetî-*Dadaloğlu* (11 heceli, 4 dörtlük, döner ayak)
9. Hüsrânî-*Dadaloğlu* (8 heceli, 7 dörtlük, tek ayak)
10. İbrahim Şaşma-*Dadaloğlu Destanı* (15 heceli, 10 dörtlük, döner ayak)
11. İsa Erdoğan-*Dadaloğlu Destanı* (11 heceli, 10 dörtlük, döner ayak)
12. Kadir Kaya-*Dadaloğlu 1* (11 heceli, 7 dörtlük, döner ayak)
13. Kadir Kaya-*Dadaloğlu 2* (11 heceli, 7 dörtlük, döner ayak)
14. Kadir Kaya-*Dadaloğlu 3* (11 heceli, 7 dörtlük, döner ayak)
15. Kâhyaoğlu-*Dadaloğlu* (11 heceli, 6 dörtlük, döner ayak)
16. Karamehmet-*Dadaloğlu* (11 heceli, 9 dörtlük, döner ayak)
17. Kerim Yılmaz-*Bey Dadaloğlu* (11 heceli, 12 dörtlük, döner ayak)
18. Mahrumî-*Dadaloğlu'na* (11 heceli, 5 dörtlük, döner ayak)
19. Ozan Bulut-*Yanacağım Ben* (11 heceli, yedekli şiir, 5 bent)
20. Postacı-*Dadaloğlu* (11 heceli, 20 dörtlük, döner ayak)
21. Süleyman-*Dadaloğlu* (11 heceli, 5 dörtlük, döner ayak)
22. İdarî-*Gönül Eri Dadaloğlu* (11 heceli, 6 dörtlük, döner ayak)
23. Avşarî-*Duy Dadaloğlu* (11 heceli, 4 dörtlük, döner ayak)
24. Murat Çobanoğlu-*İmamî Karşılaşması* (8 heceli, döner ayaklı toplam 6 dörtlük)

Âşığın bir başka âşık hakkındaki düşüncesi, kanaati, hatırası ve fikri edebiyat araştırmacıları için dikkate alınması gerekir. Biz de çalışmamızı ortaya karken bu düşünceden hareket ettik. Şiirlerde yer alan hükümleri üç

ana başlık altında topladık. Bunlar; *Soyu, Hayatı ve Yaşadığı Yerler, Sanat Cephesi, Karakteristik Vasfı ve Yiğitliği*dir.

Soyu, Hayatı ve Yaşadığı yerler

Elimizdeki şiirlerde Dadaloğlu'nun soyu ve adı hususunda şairler müşterek fikir ortaya koymuşlardır. İsmi Veli olup âşık Musa'nın oğludur. Mahlas olarak Dadaloğlu'nu kullanan âşık, aslen Türkmen'dir. 24 Oğuz boyundan Avşar boyuna mensuptur. Atası dedesi Nadir Şah'tır. Eli, soyu, köyü, boyu, beyi hep Avşar'dır.

Yurdundan ayrı kalmış, dağda çadır kurup orada yaşamıştır. Bütün serveti Kırat'ı ile sazıdır. Binboğa Dağı, Gavurdağı, Toroslar, Kozan, Erzin, Payas, Dört Yol, Uzunyayla ve Erciyes'teki Bakırdağ, mekânı olmuştur. Anavarza Kalesi'nde ve Misis'te ayak izi vardır. Elinde sazı, belinde kılıcıyla yayla yayla konup göçmüştür.

İlkbaharda yaylalara çıkmış, obalar kurmuş, sürü beslemiştir. Yuvasız bir kuş gibi ömrü gurbet ellerde geçmiştir. Bir zaman hapiste yatmıştır.

Bağdat, Mısır, Hicaz, Osmaniye, Antep, Hatay ve Maraş'ı gezmiş, gezmiştir. Pınarbaşı Bozoklu köyüne ve oradan da Kırşehir'deki Kaman'a gitmiş; ömrünü orada tamamlamıştır. Mezarı Kaman'da Ziyaret Tepe'dedir.

Dadaloğlu'nun boyu uzundur ve heybetlidir. Gözleri dağ yeşilidir. Yüzünde çifte beni vardır.

Dadaloğlu edebiyat tarihimizde iz bırakmış bir şahsiyettir. Âşıklarımız onu yad ederken hep sitayişle bahsetmişler, özlemini çekmişlerdir. "Ölen ölür kalan bizindir" sözü ile ölümsüzleşmiş, yaşadığı asra damgasını vurmuştur. Dağlar, onsuz ıssız kalmıştır. Aşiretler obalar yastadır. Sevgi bahçesinde güldür, Toroslar da her yaylada izi vardır.

Sanat Cephesi

XIX. asır âşıkları söz konusu olduğunda ilk akla gelen Dadaloğlu daha çok "Kalktı göç eyledi Avşar elleri / Ağır ağır giden eller bizimdir" diye başlayan koçaklaması ile hatırlanır. Ne var ki Dadaloğlu'nun başta aşk konulu şiirleri olmak üzere farklı şiirleri de vardır. Onun için şiir yazmış olan âşıklarımız Dadaloğlu'nun bu yönüne de temas etmişler bilgi, kanaat ve görüşlerini ortaya koymuşlardır.

"Aydos" diyerek Bozlaklar, ağıtlar söyleyen ve türkülerin hâlâ dilden dile dolaşan Dadaloğlu, nice âşığa rehber olmuştur. Sazı güçlüdür. Dili sadedir. Şiir deryasının Salı gibidir. Omuzunda sazıyla yayla yayla dolaşmıştır. Mızrabıyla zafer yazan kumandandır.

Karakteristik vasfı ve yiğitliği

Âşıklar şiirlerinde Dadaloğlu'nun karakteristik vasfından söz ederken onu üstün meziyetlere ve vasıflara sahip birisi olarak algılamışlardır.

Erenler ceminde piri olup Köroğlu'nu örnek almış birisidir. Mayası, helal sütle yoğrulmuş asilzade bir Avşar beyidir. Haram'a, geline, kıza bakmamıştır. Eşine-dostuna kanat germiş, namertlerin postuna oturmamıştır. Özü ile sözü birdir. Verdiği sözde durmuştur. Sevenlerini üzmemekten uzak durmuştur. Fakire, düşküne kol kanat olmuştur. Haksızların karşısında olmuş, Zulme baş kaldırmıştır. Davasına baş koymuştur.

Korku nedir bilmeyen, kabına sığmayan, bileği bükülmez yiğittir. Cesurdur, aslandır, dağların kurdudur. Kırat'ı ile meydanları toza boğup fevkalade kahramanlıklar göstermiş, kavgadan kaçmamıştır. Toroslarda, Ceyhan, Erzin, Payas ve Kozan'da yel gibi esmiş, rakipten aman dilememiş, onlara ter döktürmüştür. Yaptıklarını aşireti içindir. Bağlı bulunduğu Avşarlar boyunun derdini dert edinmiş, onlar için savaşmış destan yazmıştır. Aşiretinin şanını şerefini artırmıştır. Beylere boyun eğmeyip haddini bildirmiştir. Hürriyet uğruna padişah fermanına karşı gelmiştir. Kimseye boyun bükmemiş, eğilmemiş, çökmemiştir. Hem âşık hem cengâverdir. Sazı sanki elinde kılıç olmuştur. Payas Kalesi'nde zindanlarda yatmış, ancak daima dik durmuştur.

SONUÇ

Âşıkların hükümleri gerçeklerle ne kadar örtüşmektedir? Çok sevdiği ve şiirine konu ettiği kişi hakkında acaba hissi davranmış mıdır? Şiirinde yer verdiği bilgiler, nesilden nesli aktararak gelen bilgilerin doğruluk payı var mıdır? Sözgelisi; Kerim Yılmaz Dadaloğlu'nun Hicaz'a gittiğini söylemektedir. Kırşehirli İsa Erdoğan da Dadaloğlu'nun Kırşehir Kaman'da yaşadığını ifade etmektedir. Kültür tarihi bakımından bu hükümlerin doğruluk derecesini önce şüphe ile karşılamak, sonra da ileri sürülen fikirle ilgili olarak belge ve vesikalarla doğruluğunu araştırmak gerekir. İlmî ciddiyet de bunu gerektirir.

1. ÇATALOĞLU (Oruç Çakmak, Adana-Feke, 1954-)

Dadaloğlu

Dadaloğlu derler dağların kurdu	Asaleti Türkmen Oğuz boyundan
Yücelerden "Ay dost" diye seslenmiş	Avşar Beyliğinin asil soyundan
Gurbet eder imiş vatani yurdu	Köroğlu'nu örnek almış huyundan
Kılıcı kalkanı kında paslanmış	Çamlıbeli gibi dağa yaslanmış
Nice zalim beyler başın kaldırmış	Nerede ağalar beyleri hani

Mazlumları haksız yere öldürmüş Dadaloğlu'm gelmiş haddin bildirmiş Karşısında boyun eğmiş uslanmış	Yıllarca söylenir şöhreti şanı Arap at üstünde gezmiş cihanı Atlası libası giymiş süslenmiş
---	---

Çadır kurmuş çimenlerin üstüne Kanat germiş yaranına dostuna Oturmamış namertlerin postuna Cesur imiş hem de o bir aslanmış	ÇATALOĞLU'm bize gönül verenler Büyüklerden böyle duyduk yarenler Yanlış ise doğru söylen görenler Sırta kadem olup nerde pıslanmış ³
--	---

2. DEVAÎ (Mustafa Çıplak, Kahramanmaraş-Elbistan-Sarıçiçek köyü, 1957-)

Dadaloğlu

Dadaloğlu kimdir diye sorarsan Oğuzlar boyunda saz Dadaloğlu Tarifimde yanlış olsa da bence Avşarlar içinde söz Dadaloğlu	Kahramanca hep ününe ün kattı Bu yüzden bir zaman hapiste yattı Haksızlık gördükçe durmadı çattı Etmedi kimseye naz Dadaloğlu
--	--

Uzun yayla Toroslarda yayladı Bozlak dedi ağıtlarda söyledi Düğün dernek bazen halkı eğledi Sevdalara şeker tuz Dadaloğlu	Serden geçti birliğinden geçmedi Yurt bölmedi vatanından geçmedi Meydanlarda kavgalardan kaçmadı Haksıza olmuştur köz Dadaloğlu
--	--

DEVAÎ'm düşündüm inceden ince
Efsane olmuştur yaşlıya gence
Uzun laf kısası velhasıl bence
Katıksız halis Türk öz Dadaloğlu⁴

3. ERSUN BAĞCI (Yozgat-Karacalarköyü, 1966-)

Dadaloğlu'ca

Yiğidin sevdiği koynunda gerek Yıkıl dağlar yıkıl Dadal geliyor Aslanın yelesi boynunda gerek Yıkıl dağlar yıkıl Dadal geliyor Namına güvenme Yozgat ağçası Çapar beylerine cidal geliyor	Çatal tüfekliler safta baş alsın Yağız atlar üzengiden boşalsın Avşar uşakları cenge döşelsin Yıkıl dağlar yıkıl Dadal geliyor Kılıçları zağlı Kozan ciğası Osman soylarına cidal geliyor
--	--

Cevdet Paşa çeksün dağ üste dağı Derviş Paşa döksün göbel, koçağı Sancaklar elinde Türkmen oymağı Yıkıl dağlar yıkıl Dadal geliyor	Düzele de SEFİL ERSUN düzele Yalman kalpaklılar öne dizele Memic' oğlu askerini tazele Yıkıl dağlar yıkıl Dadal geliyor ⁵
---	---

³ Şiir 4 Nisan 2008'de tarafımızdan derlenmiştir.

⁴ Şiir, 17 08 2009'de tarafımızdan derlenmiştir.

Kalktı Hasandağı ve Binboğası
Çerkes köylerine cidal geliyor

4. FEYMANÎ (Osman Taşkaya, Osmaniye-Kadirli- Azaplı köyü, 1942-)

Dadaloğlu

Çıkıp yayladığın Binboğa dağı	Sahte Avşarlardan aşiret bıktı
Avşar'ın coştığı yer Dadaloğlu	Bahtı yüğrük çakal aslanı yıktı
Şimdi yine Koçyiğitler yatağı	Aptal Farsak dönük hep sahip çıktı
Başı duman üstü kar Dadaloğlu	Gel de hallerini gör Dadaloğlu
Zaman gelip dediklerin olacak	Özlüce'de şölenlerin yapılır
Hilebazlar Zamantı'ya dolacak	Törenden mazinden hisse kapılır
Avşar şölenine Avşar gelecek	Sen sanma ki Avşarlıktan sapılır
Vakit şimdi daha er Dadaloğlu	Nice torunların var Dadaloğlu
Köşkerli Potuklu n'oldu Solaklar	"Kurt soyu kurt olur" demiştin taman
Toy düğün olunca içim galaklar	Avşar şahlara da etmez el-aman
Issız kaldı av ettiğin salaklar	Avşar nesli meydanlarda her zaman
Beni düşünceye kor Dadaloğlu	"İşte ben Avşar'ım der" Dadaloğlu

FEYMANÎ'yim Asarlık'tan bıkmadım
Başın verdin ama töre yıkmadın
Dost dedin evine girdin çıkmadın
Özlüce'de oldun sır Dadaloğlu⁶

(*Özlüce*: şimdiki Dadaloğlu beldesinin eski adı, *Yüğrük*: hızlı önde giden, *Zamantı*: Pınarbaşı'ndan çıkan ırmak, *Köşkerli Potuklu*, *Solaklar*: Pınarbaşı'nın komşu köyleri, *Salaklar*: Av yeri, *Taman*: Öyle değil mi?)

5. FEYMANÎ

Avşar Dadaloğlu

Ünlü şanlı Dadaloğlu	Nara atıp heylesen de
Huyun Avşar elin Avşar	Ağıt bozlak söyleyen de
İyi tanır Anadolu	Binboğa'da yaylasan da
Soyun Avşar elin Avşar	Köyün Avşar elin Avşar
Kaçtın kalbi buğuzlardan	Göğ kır ata biner idin
At seçmezdin yağızlardan	Meydanlarda döner idin
Aslın öte Oğuzlardan	Yarsufat'a iner idin

⁵ Fatma Ahsen Turan- Reyhan Gökben Saluk, *Sazın Sözü'n Sultanları Yaşayan Halk Şairleri VI*, Ankara, 2011, s. 223.

⁶ Şiir, 25 Ekim 2002'de tarafımızdan derlenmiştir.

Boyun Avşar elin Avşar

Gâvur dağı meydan meydan
Uzunayla asıl mekân
Zamantı Seyhan'la Ceyhan
Suyun Avşar elin Avşar

Payas Kalesi'nde yattın
Kanat taktın kendin attın
Bir de yetim Ali kattın
Kıyın Avşar elin Avşar

Beyin Avşar elin Avşar

Avşar hoşlanmaz pohpohdan
Medet ummaz ahtan vahtan
Atan deden Nadir Şah'tan
Payın Avşar elin Avşar

Ey FEYMANÎ ümmilerin
Her koldan Oğuz illerin
Kürt olsa da emmilerin
Dayın Avşar elin Avşar⁷

6. FINDIKLI (Mustafa Fındıklı, Osmaniye-Kadirli, 1964, 0535 895 43 42)

Dadaloğlu

Yiğit imiş bükülmezmiş bileği
Olmamış kimseye şer Dadaloğlu
Halkı için bunca arzu dileği
Bağlamış obaya ser Dadaloğlu

Aşka geldiğinde bakmaz ahenge
Sızılaşır dağlar bozulur denge
Kılıç çekip girdiğinde ol cenge
Düşmana döktürmüş ter Dadaloğlu

Oturup kalkmıştır nice hasıra
Çaresiz dönmüştür bazen esire
Damga vurmuş bunca geçen aşıra
Hani gelip geçmiş sır Dadaloğlu

Aşiret derdini derdine katmış
Bazen çile çekip matemler tutmuş
Nice âşıklara rehberlik etmiş
Ustalar ustası pir Dadaloğlu

Güzeli Kırat'ı sevmesi şudur
Bilinen mertliği anlatmak budur
Ağzı ne demişse kalbi de odur
Sözünün sahibi er Dadaloğlu

Varlığın saklamak olmaz fitıra
Dokunmamış düşmeyince hatıra
Öğrenip bildiğim döktüm satıra
FINDIKLI'yım böyle der Dadalođlu⁸

7. GÖZÜBENLİ (Mustafa Önder, Kayseri-Tomarza-Özlüce kasabası, 1940-)

Koca Avşar Dadaloğlu

Halkı için bayrak açmış
Koca Avşar Dadaloğlu
Yayla yayla konup göçmüş
Koca Avşar Dadaloğlu

Ölen ölmüş sağlar bizim
O gün bu gün dağlar bizim
Şeref dolu çağlar bizim

Sazı elde kılıç belde
At koşturmuş belde belde
Türküsü Türk olan dilde
Koca Avşar Dadaloğlu

Taf köyüne adın aldık
Yıllar önce tadın aldık
Vatana aşk ödün aldık

⁷ Şiir, 25 Ekim 2002'de tarafımızdan derlenmiştir.

⁸ Şiir, 11 Ekim 2004'te tarafımızdan derlenmiştir.

Koca Avşar Dadaloğlu	Koca Avşar Dadaloğlu
Çukurova Cerit Oğlu Arkasında Gavur Dağı Payas Kalesi'nde bağlı Koca Avşar Dadaloğlu	Maraş'taki Yusuf Paşa Asker sürmüş dağa taş Kozanoğlu demiş yaşa Koca Avşar Dadaloğlu
Tanır'daki erkek çakal Dişi aslan arka çıkar Soysuzlar ağzını tıkar Koca Avşar Dadaloğlu	Sarız'dan Aydos'un hayla Pınarbaşı Uzun yayla Çapanoğlu sen de söyle Koca Avşar Dadaloğlu
Yarsıfat'ta oluk oluk Kanlar akmış soluk soluk Dağıtmışlar bölük bölük Koca Avşar Dadaloğlu	Soylu kavgası yurt için Kabul edilmez şart için Türk olduğun ispat için Önder olmuş Dadaloğlu
Estikçe yayla yelleri Kekik kokar güzelleri Bu şanlı Avşar elleri Seni yaşar Dadaloğlu	GÖZÜBENLİ sert yapımız Vatana kurban hepimiz Her yerde şeref tapumuz Koca Avşar Dadaloğlu ⁹

8. HİKMETİ (Hikmet Nazlı, Ankara-Hasanoğlan, 4 Mayıs 1986-)

Dadaloğlu

Şu Avşar elleri sana hasrettir Gitti gelmez oldu bir Dadaloğlu Yiğidin derdi aşk kahri gurbettir Dön Çukurova'ya gir Dadaloğlu	Bekler koç yiğitler bekler kır atlar Dal boylu güzeller dertli suratlar Dilinden dökülmüş söz asır atlar Gel de mirasını gör Dadaloğlu
Estin Toroslarda tutkun yel gibi Serttir Türkmen boyu coşkun sel gibi Anadolu garip kalmış tel gibi Gel de mızrabını vur Dadaloğlu	HİKMETİ'yim senden aldım vasiyet Dinleyene senin sözün nasihat Bu zamanda hiç hoş değil vaziyet Birikmiş hesabı sor Dadaloğlu ¹⁰

9. HÜSRANİ (İbrahim Mucuk, kayseri Pınarbaşı tokmak köyü, 22.12.1958-)

Dadaloğlu

At üstünde gezdin tozdun Sensin Avşar Dadaloğlu Boyunun destanın yazdın	Torosları mesken tuttun Çiçekler koynunda yattın Rüzgârlara kaşın çattın
---	--

⁹ Çingir, S, 20 Temmuz/Ağustos 2013, s. 8.

¹⁰ Özcan Kartal, *Dem Vakti*, Ajans Erciyes, Ankara, 2013, s.

Sensin Avşar Dadaloğlu	Sensin Avşar Dadaloğlu
Aşirete yönün verdin Şeref verdin şanın verdin Yaylalara canın verdin Sensin Avşar Dadaloğlu	Padişah çıkartsın ferman Aman dilenmedin aman Dağlarına ettin güman Sensin Avşar Dadaloğlu
Esirgemedin sözünü İnlettin durdun sazını Güneş çalmadı yüzünü Sensin Avşar Dadaloğlu	HÜSRANÎ yürür izinden Aşk ile görür gözünde Ders alıyor her sözünden Sensin Avşar Dadaloğlu ¹¹

10. İBRAHİM ŞAŞMA (Karaman, 1974-)

Dadaloğlu Destanı

Sözüm kılıçtır benim kılıçtan da keskindir
Şavkını Toroslara vurdum öyle yürüdüm
Gönül kelebek kanadı hak yolunda miskindir
Aklımı sevda ile yordum öyle yürüdüm

“Düşmesin Yörük kızın başta fesi” diyerek
“Silinmesin çıramın camda isi” diyerek
“Asırlardır duyulsun dosta sesi” diyerek
Sazımın kulağım burdum öyle yürüdüm

Misis'te ayak izim Anavarza Kalesi
İşlemez ki zamanın törpü denen hilesi
Ben gezerim Ceyhan'da dostlar böyle bileşi
Bir atım bir sazımdır ordum öyle yürüdüm

Mahir ise bu kalem beratım Hak'tan benim
Âşık Musa oğluyum ezelim aktan benim
Gavurdağı mabedim Toroslar çoktan benim
Aşkın otağını ben kurdum öyle yürüdüm

Dadaloğlu müebbet bir sevdanın sanığı
Ben dağlara yanmışım kim tutar bu yanığı
Türkmen soyunun sesi her dem sözlü tanığı
Sazımın önünde divan durdum öyle yürüdüm

Adalet terazisi ayarını bozanda
Karsısında ben varım her kim olur azanda

¹¹ Çıngı, S. 20, Temmuz / Ağustos 2013, s. 14.

Ceyhan Erzin Payas'ta dağlarında Kozan'da
Ben halkımın hakkını sordum öyle yürüdüm

Ben dağlardan razıyım dağlar razı Veli'den
Barış göçüp giderken budur beni del'eden
Avşar kızı uzaktan bakıp bakıp gel eden
Dedim önce vatanım yurdum öyle yürüdüm

Tezenede gün gördüm sazım ile ondum ben
Kıl çadırda var oldum kıl çadırda yundum ben
Bir obadan göçtüm de bir obaya kondum ben
Yükümü kır atıma sardım öyle yürüdüm

Beylere boyun eğmem sanmayın ki yorulдум
Bir elimde tüfeğim yiğitlerden soruldu
Ceyhan'da akan suyun katresine vurulдум
Mayamı asaletle kardım öyle yürüdüm

Gözleri dağ yeşili bakışları ar idi
Gül yüzüne baktım da çifte beni var idi
Avşar kızı beşikten mezarıma yar idi
Ben aşkın makamına vardım öyle yürüdüm¹²

11. İSA ERDOĞAN (Kırşehir-Kortulu Köyü, 1 Nisan 1948 doğumlu.)

Dadaloğlu Destanı

Oğuz Türkmeni'nin bir eri sensin	Ferman verdi kesilecek Avşarlar
Kaynayan kazanın bir kuru sensin	Gâvurdağı kalınacak yurtlar var
Avşar ellerinin bir beyi sensin	Padişah'tan daha büyük dertler var
O beyler içinden gel Dadaloğlu	O mertler içinde var Dadaloğlu
Veli" derler o yiğidin adına	Kozan'ı Erzin, Payas, Dört yol'u
Sıgmaz oldu Avşar beyler kabına	Türkmenler içinde Avşar'dır boyu
Ferman açtı padişahlar yoluna	Pınarbaşı'ndan Bozoklu köyü
Padişahı yere ser Dadaloğlu	Kırşehir'e gider yol Dadaloğlu
Yedi iklim dört köşeyi dolaştım	Kayseri, Kırşehir düştüm Yozgat'a
Kırat'ın üstünde dağları aştım	Alsam mavzerimi binsem Kırat'a
Şu yeşil Kaman'a geldim ulaştım	Avşar beyleri de dağlarda yata
Kaman'da mekânı al Dadaloğlu	Artık çadırını kur Dadaloğlu
Çeker ozanların bunca çileyi	Dadaloğlu yazar destanda adı

¹² Şiir, 26 Nisan 2007'de tarafımızdan derlenmiştir.

Çalar söyler amma bilmez hileyi   Kalmadı Kaman'ın ne tuzu tadı
Hep gezerler unutulur silayı   Dadaloğlu derler Veli'dir adı
Kaman'da sevgini bul Dadaloğlu   Gel de şu yarayı sar Dadaloğlu

Değirmene muhtaç koydu Yaradan   Ziyaret Tepe'de bir garip mezar
Çok cefalar çektim kaldım sıradan   Gelen ziyaretçi Kaman'ı gezer
Metanet vermedim oldum paradan   İSA ERDOĞAN da sevgiyle yazar
Şimdi o parayı bul Dadaloğlu   Kabirinde rahat yat Dadaloğlu¹³

12. KADİR KAYA (Eskişehir, 1951-)

Dadaloğlu 1

Hoştur Kozak Erzin Payas yöresi   Aşiretim Türkmen boyumuz Afşar
"Babam Âşık Musa" der Dadaloğlu   Kışlaktan yaylaya dağları aşar
Yılgınlık göstermez beyler töresi   Yayılımı buldukça mutluluk yaşar
Sevdası yürekte kor Dadaloğlu   Göçebe hayatı zor Dadaloğlu

Diyar diyar gezer yayılım seçerim   Konar göçer olmak ister maharet
Yaylada kışlamam hemen göçerim   Merasız yaşantı olur esaret
Sürüyü koruyup serden geçerim   Erler meydanında bizde cesaret
Çığdemler açıyor mor Dadaloğlu   Düşmana acıma vur Dadaloğlu

Zulümde çaresiz kalıp dövünme   Tüfeği kuşandım elimde sazım
Şiirle saz ile yaptık savunma   Sürgünler olmasa yetecek azım
Bizimki moralle güzellik sunma   Belâyı savacak yiğitler lâzım
Sabırla metanet ver Dadaloğlu   Korkutmaz bizleri şer Dadaloğlu

Toroslarda adım adım gezerim
Mısra mısra hece hece yazarım
Hak'tan gayrisinden korkmaz ozanım
ağlarım da saklı sır Dadaloğlu¹⁴

13. KADİR KAYA

Dadaloğlu 2

Gönlünü verince bayır gülüne   Güzele bakınca karışır aklı
Yavan ekmek olur bal Dadaloğlu   İnci mercan gülün gizemi saklı
Aşkını söyledi sevda yeline   Yaylanın güzeli diyenler haklı
Hasret buram buram dol Dadaloğlu   Sevdadır kınalı el Dadaloğlu

Kara kara gözler kederi siler   Akkız su doldurur pınar başında

¹³ Ozan Sinemî, *Şiir Antolojisi*, Aydan Yayıncılık, Ankara, 2016, s. 309-310

¹⁴ Şiir, 3 Ocak 2004'te tarafımızdan derlenmiştir.

Kirpiği ok olmuş sinemi deler Şaşkın şaşkın bakan halime güler Beni de yanına al Dadaloğlu	İnce belli daha on dört yaşında Baharı yaşatır saklar düşünde Gönül güzelini bil Dadaloğlu
Alları giyinir dağ tepe aşar Belikli saçları topuğu okşar Gülen gözleriyle mutluluk yaşar Yeter ki sen mutlu ol Dadaloğlu	Kırmızı önlüklü altın burmalı Zülûfüne takı toka almalı Dili oğul balı dünür salmalı Ziyetleri çil çil Dadaloğlu

Afşar'a uzanır Türkmen'dir soyu
Gamzeli cemali güneşi ayı
Hele yiğidine demlerse çayı
Güzeli görmeye gel Dadaloğlu¹⁵

14. KADİR KAYA

Dadaloğlu 3

Binboğa başından eksilmez duman Yüce dağlar sana yâr Dadaloğlu Harmancı yurdunda sefadır zaman Sen Çukurova'mı sor Dadaloğlu	Erken gelir bizim Kaynar'ın yazı Allı morlu giyer gelini kızı Ahır dağda yaşar Maraş'ın hazı Dağlarım güvenli yer Dadaloğlu
Çayır çimen kekik yaylım eteği Koç dağımın balla dolu peteği Aladağ'ımın sarı açar çiçeği Avşar büyük oba der Dadaloğlu	Raziye Yarsuvat Murad Beydili Kaman Akdağ Bozok Kırşehir ili Erciyas'la nurlu Kayseri gülü Koç dağın pusunu gör Dadaloğlu
Çiçekdağı'm saklar şifalı karı Arap atı varsa yaşamaz zoru Küheylan at ile istenir doru Kırat'ın hakkını ver Dadaloğlu	Saracık Reyhanlı Hamının düzü Göksün Niğde Bor'un güleçtir yüzü Pazarcık suyuyla mest eder bizi Kalplere güzellik ser Dadaloğlu

Engizek Dağ'ımın zirvedir yeri
Dirgen dağda gezer Afşin'in eri
Kayseri'm Gördeles Sarız'da peri
Çare ol umut ol sar Dadaloğlu¹⁶

15. KÂHYAOĞLU (Ali Atar, Zara-Osmaniye köyü, 1951-)

Dadaloğlu

Kavgada nizada vermezdi aman Seni tarif etmek zor Dadaloğlu	Sensiz ıssız kaldı şu yüce dağlar Aşiretler yasta obalar ağlar
--	---

¹⁵ Şiir, 3 Ocak 2004'te tarafımızdan derlenmiştir.

¹⁶ Şiir, 3 Ocak 2004'te tarafımızdan derlenmiştir.

Eline kılıcı aldığı zaman Oynadı yerinden yer Dadaloğlu	Geçse de seneler geçse de çağlar Sönmez içimizde kor Dadaloğlu
Yiğit oldu bugün namerdin adı Artık hiç kimseye güven kalmadı Senden başka hiçbir kimse olmadı Avşar ellerine yâr Dadaloğlu	Gene yeşillendi dağlar yazılar Koyun kuzu meler deve bozular Sen gideli ciğerimiz sızılar Sensiz dünya bize dar Dadaloğlu
Neredesin seni dağlar soruyor Ağalar soruyor beğler soruyor Ölen öldü kalan sağlar soruyor Niçin kabristanın sır Dadaloğlu	KAHYÂOĞLU der ki dünümüz sendin Güneşimiz sendin günümüz sendin Ferman padişahın ünümüz sendin Erenler ceminde pir Dadaloğlu ¹⁷

16. KARA MEHMET (Mehmet Silüngülü, Adana-Ceyhan-Gömürdülü köyü, 1937-2014)

Dadaloğlu

İlkbaharda yaylalara çıkardın Var idi sağmalın yoz Dadaloğlu Sana neşe verir ilham alırdın Gelince dağlara yaz Dadaloğlu	Heybetli dururdun uzundu boyun Fakire düşküne yumşaktı huyun Asilzadelerden bellidir soyun Sen halis Avşar'sın öz Dadaloğlu
Padişah emrine isyan eyledin "Kon" deyince "Dağlar" diye ağladın Sen kavgada bile çaldın söyledin Elinde kılıcın saz Dadaloğlu	Koca bir orduya karşı dururdun Çekinmezdin üzerine varırdın Bey bey idin milletini korurdun Koşardın imdada tez Dadaloğlu
Kavga değil hürriyetti muradın Heykelin dikildi yazıldı adın "Ölen ölür kalan bizimdir" dedin Unutulmaz böyle söz Dadaloğlu	Bazen coşup oldun bir bahar seli Dinlerdik türkünü ezeli ezeli Kıratı sevmişsin bir de güzeli Aşkın yüreğimde köz Dadaloğlu
Değişirdin sen kavgaya girince Düşmanın korkardı seni görünce Nara atıp kıratını sürünce Kalkardı havaya toz Dadaloğlu	Bazen âşık bazen cengâver oldun Edebiyat tarihinde yer aldın Erkekçe yaşadın erkekçe öldün Etmedin kimseye naz Dadaloğlu
Tarlada bahçede dağlarda yolda Kendi vatanında yabancı elde Türkülerin hâlâ söylenir dilde Verir gönlümüze haz Dadaloğlu	KARA MEHMET der ki hayranız sana Hayran olunmaz mı cesur insana Unutmayız geçse binlerce sene Anacağız seni biz Dadaloğlu ¹⁸

¹⁷ Şiir, 17 Ekim 2008'de tarafımızdan derlenmiştir.

¹⁸ Şiir, 25 Ekim 2002'de tarafımızdan derlenmiştir.

17.KERİM YILMAZ (Kayseri-Tomarza-Güzelce köyü, 1959-)

Bey Dadaloğlu

Fermana karşıyız dağa yaslandık Dağların sahibi Bey Dadaloğlu Obalar kurarak sürü besledik Gönülden gönüle Bey Dadaloğlu	Toroslarda her yaylada izin var Bizi birleştiren mertçe sözün var Sağlam çekirdekte sağlam özün var Nesilden nesile Bey Dadaloğlu
Şairin ozanın yeri bellidir Avşar konar-göçer ama yerlidir Hepsi emmi dayı sağlam genlidir Gönüllerde yaşar Bey Dadaloğlu	Ağıtlar türküler yaktık söyledik Dilden dile kültürünü belledik Dağda taşta geze geze terledik Ozanın hasıdır Bey Dadaloğlu
Dağılmış emmiler rızık peşinde Konup göçenleri dağlar başında Vatan sevgisidir yatan düşünde Kalbimizde yerin Bey Dadaloğlu	Kimin derdi daha büyük bizlerden Soframız doluydu etli yozlardan Dokunsan teline öten sazlardan Ses gelir vurunca Bey Dadaloğlu
Halı kilim dokur kadın kızımız Halaylı davullu düşünlerimiz At sırtında koşar yiğitlerimiz Yiğitlik şanıdan Bey Dadaloğlu	Sazınla söyledin yazdın ve gezdin Avşar'ın derdini mısraya dizdin Bağdat'ı Mısır'ı Hicaz'ı gezdin Unutmak kolay mı Bey Dadaloğlu
Namaz var niyaz var Avşar kendinde Güzeller yatmaz mı yiğit gönlünde Terlemeden kazanç olmaz sırrında Helaldir aşımız Bey Dadaloğlu	Rahmet okur emmim geçen ceddine Yazmış sayfa sayfa tarih metnine Rabb'im uzun ömür versin nesline Şehide rahmet var Bey Dadaloğlu
Hem ağladık hem de güldük dünyada Çalıştıkça yiğit erer murada Tembel insan istemeyiz burada Kılıç yok kalem var Bey Dadaloğlu	KERİMİ'yim gururlanır yazmaktan Usanmayız beylikleri gezmekten Uzak durur sevenleri üzmetten Yediden yetmişe Bey Dadaloğlu ¹⁹

18. MAHRUMİ (Zeki Yıldırım, Kayseri-Akkışla-Gömürgen, 1946-)

Dadaloğlu'na

Kültür yolcusuydun gönül dağında Dadaloğlu kendin yordun da gittin Bazen bülbül oldun dostlar bağında Gonca güllerini derdin de gittin	Birçok insan ardınızdand atardı Birçok insan arkadaşın satardı Bileğin bükülmez kılıç tutardı Nice imansız serdin de gittin
---	--

¹⁹ İbrahim Mucuk, *Dadaloğlu'nun İzinde*, Kardeşler Ofset, Kayseri, 2013, s. 106-10

Bütün yoksulların yarasın sardın	Bazı aç kaldın da bazı tok kaldın
Uzunayla idi vatanın yurdun	Dünyaya dağıldı şöhretin adın
Toros dağlarına mekânı kurdun	Padişaha “Dağlar bizimdir” dedin
N’edeğim nefisin ardından gittin	Âşıklara ilham verdin de gittin

Der MAHRUMÎ kötü bileğin büktün
 Cesur idin ama çileler çektin
 Toros dağlarına fidanlar diktin
 Gönül tarlasını sürdün de gittin²⁰

19. OZAN BULUT (Bahaeddin Bulut, Kahramanmaraş-Elbistan-Büyükyapalak, 1957-2013)

Yanacağı Ben

İlk insan ilk resul Hazret-i Âdem	Padişaha ret cevabı gönderdi
Hak’tan geldim Hakk’a döneceğim ben	Avşar’ın önünde yiğit önderdi
Yiğit Dadaloğlu atamdır dedem	Türk boyu yirmi dört Avşar’ım derdi
Hak’tan geldim Hakk’a döneceğim ben	Hak’tan geldim Hakk’a döneceğim ben
Onun aşkı ile yanacağı ben	O pınardan içip kanacağı ben

Kahramanlık koç Köroğlu’ndan kaldı	Zindanlarda yattı boyun bükmedi
Karac’oğlu ile sevdaya daldı	Duruşuyla eğilmedi çökmedi
Türküler söyledi sazını çaldı	Haram’a geline kıza bakmadı
Hak’tan geldim Hakk’a döneceğim ben	Hak’tan geldim Hakk’a döneceğim ben
Sevdanın atına bineceğim ben	İsmi zikr edip anacağı ben

OZAN BULUT hasretini çekerim
 Gökyüzünden şimşek gibi çakarım
 Hain ocağına incir dikerim
 Hak’tan geldim Hakk’a döneceğim ben
 Uçup mezarına konacağı ben²¹

20. POSTACI (İbrahim Özcanlı, Adana-Kozan, 2.3.1948-)

Dadaloğlu

Göç molası verdi Pınarbaşı’nda	Ta Orta-Asya’dan başlar hikâye
Otağını kurdu Avşar Bey’imiz	Özgürce huzurlu bir yaşam gaye
Henüz o yıllarda on beş yaşında	Doğruluktur dürüstlüktür sermaye
Korudu bu yurdu Avşar Bey’imiz	Muradına erdi Avşar Bey’imiz

Namı Dadaloğlu adı Veli’ydi	“Aydos” dedi türkülerle seslendi
-----------------------------	----------------------------------

²⁰ Şiir, 6 Mayıs 2010’da tarafımızdan derlenmiştir.

²¹ Şiir, 2 Eylül 2009’da tarafımızdan derlenmiştir.

Bu toprağa sevdalıydı deliydi
Avşar ovasının ortak diliydi
Yaraları sardı Avşar Bey'imiz

Helal sütle yoğrulmuştur mayası
Özgürlüğü yaşamaktı doyası
Bu vatana hizmet etmek rüyası
Buna kafa yordu Avşar Bey'imiz

Güzü kışı ilkbaharı yazıyla
Hep dolaştı omuzunda saziyla
Birgün karşılaştı Kırıl Kızı'yla
Atışmaya girdi Avşar Bey'imiz

Dadaloğlu iç içeydi tabanla
Koyun güttü kepenekli çobanla
İki sarı ömüz karasabanla
Tarlada çift sürdü Avşar Bey'imiz

Esamesi yoktu Yüro-Dolar'ın
Tadı hoştu her yosunlu suların
Vatan hainleri çapulcuların
Defterini dürdü Avşar Bey'imiz

Hür yaşamda yüksek tuttu çıtayı
Adana'ya çevirmişti rotayı
Gezdi Osmaniye Antep Hatay'ı
Maraş'ta da vardı Avşar Bey'imiz

Kültürü işledi bahçeye bağa
Hakkında ferman var çıkıyor dağa
Kucak açtı Toroslarla Binboğa
Burda yaşam zordu Avşar Bey'imiz

O bir cesur yürek Dadaloğlu'ydu
Hürriyete hasret yürek dağlıydı
Çaresizdi eli kolu bağlıydı
Zincirini kırdı Avşar Bey'imiz

Geninde var özgürlüğe sevdalı
Sevgilisi vatan nazlı edalı
Devlet değil çapulcuyla kavgalı

Türkmenlerin kültürüyle süslendi
Çukurova toprağından beslendi
Daim böyle derdi Avşar Bey'imiz

Erciyes'te Bakırdağ'da gezeli
Severdi Kırat'ı bir de güzeli
Hürriyeti seçti ezel ezeli
Özgür doğdu hürdü Avşar Bey'imiz

Obasıyla tutuşunca el ele
Kenetlenip ulaşıldı emele
Hoşgörüyü atılan her temele
Sevgisini ördü Avşar Bey'imiz

Sevgiyi işledi tüm insanlara
İsmi idol oldu genç fidanlara
Fakir fukaraya garibanlara
Sofrasını serdi Avşar Bey'imiz

Yedi düvel düşman oynar kumarı
Beyimde kabardı Türklük damarı
Tescillidir Dadaloğlu şamarı
Hainlere vurdu Avşar Bey'imiz

Yaşamla savaşı yeni başladı
Otağ kurdu ovamızda kışladı
O yıllarda hayal kurdu düşledi
Bu günleri gördü Avşar Bey'imiz

Hiç taviz vermedi bazı hususta
Dini İslâm Türk yazıyor nüfusta
Özgürlük uğruna yattı mahpusta
Zora göğüs gerdi Avşar Bey'imiz

Yaşam boyu garibana değmedi
Palavra atarak esip yağmadı
Mert yiğitti kimseye baş eğmedi
Daima dik durdu Avşar Bey'imiz

POSTACI görüşüm getirdim dile
Kime sorsam fikri benimle bile
Mesaj veriyorum yeni nesile

Hesabını sordu Avşar Bey'imiz Tarihe yön verdi Avşar Bey'imiz²²

21. SÜLEYMAN KAPTAN (Mersin-Gülnar, 1948-) (0535 729 22 86)

Dadaloğlu

Yanık yanık türkü yakıp söyledi	Dağ başında duman olur sis olur
Dadaloğlu Türkmen Avşar soyundan	Ölen ölür yuvasında yas olur
Haksızlığa her dem isyan eyledi	Silah susar namlusunda pas olur
Kovulunca vatanından köyünden	Mağlup olan fire verir payından
Dadaloğlu dağda taşta dolaşır	Bitir m'ola Gâvur Dağı dumanı
Devletiyle zaman zaman dalaşır	Yine geldi cenk etmenin zamanı
Ekmeğini kurtla kuşla üleşir	Geri durmaz yiğitlerin yamanı
Mert olanlar vazgeçer mi huyundan	Yüzer geçer ırmağından çayından

SÜLEYMAN'a kara yazar kalemi
Bu dünyada bitmez yiğit elemi
Ben de çektim kötülerden çilemi
Ayrı düştüm ana baba soyundan²³

22. İDARÎ (Ali Aydemir (Kırşehir-Mucur, 1951-)

Gönül Eri Dadaloğlu

Tarihte kültürde buldu yerini	Baş kaldırır zulme eğilmez asla
Asıl adı Veli gönül erini	Sazı omuzunda harbi silahla
Öz Türkçe kullandı şair dilini	Madalyası onur eğilmez başla
Sevgi bahçesinde gül Dadaloğlu	Toros'ta tufandı sel Dadaloğlu
İlçebay'dan Erhan'ından, Mümtaz'dan	Haykırarak kafa tuttu paşaya
Ozan'a vefalar Yeşil Kaman'dan	Sevda dedi at sürerken yaylaya
Mısrabıyla zafer yazan kumandan	Korku bilmez baş koymuştu davaya
Çileleri anlat çal Dadaloğlu	Şiir deryasında sal Dadaloğlu
Örnek bir ozandı namı dillerde	Avşar unutmaz şölende toyda
Yuvasız bir kuştu gurbet ellerde	Ozanın nağmesi çınlarken sazda
Halk için savaştı koymuştu serde	İDARÎ der baharda bu yazda
Rüzgâr gibi eser yel Dadaloğlu	Hasret defterinde kal Dadaloğlu ²⁴

23. AVŞARÎ (Nebi Dadaloğlu, Kayseri-Pınarbaşı-Cinahmet köyü, 1934-)

Duy Dadaloğlu

²² Şiir, 17 Mart 2002'de tarafımızdan derlenmiştir.

²³ Şiir, 18 Eylül 2008'de tarafımızdan derlenmiştir.

²⁴ Ali Aydemir, *Yaşayanlar Bilir (Anılar-Makaleler-Şiirler- Araştırma)*, Kültür Ajans Yayınları, Ankara, 2013, s. 198-199.

Avşar Elllerinden selâm getirdim
Halkın Öyküsünü duy Dadaloğlu
Başkent'i görünce aklım yitirdim
Bağrı yanıklara su Dadaloğlu

Bir ucumuz Çukurova yurdunda
Bir ucumuz Torosların ardında
Bir ucumuz insanlığın derdinde
Ben daha deyim duy Dadaloğlu

Adımız vatandaş bağrımız taşır
Başımız boranlı önümüz kıstır
Yaşam dedikleri bize savaştır
Bu böyle gider mi oy Dadaloğlu

AVŞARÎ de tırpanını biliyor
Koca Sultan mutluluklar diliyor
Uyandı halk iktidara geliyor
Halktan olmayana vay Dadaloğlu²⁵

24. MURAT ÇOBANOĞLU-İMAMÎ KARŞILAŞMASI

Çobanoğlu (Kars, 1940-2005)

İmamî (Adana-Kozan-Bağtepe köyü, 1954-2012)

Çobanoğlu:
Kayseri'dir vilâyetin
İlin güzel Dadaloğlu
Erciyes'ten Toroslara
Yelin güzel Dadaloğlu

İmamî:
Yiğit Avşar aşiretin
Elin güzel Dadaloğlu
Görenler eylesin methin
Halin güzel Dadaloğlu

Çobanoğlu:
Halini arz eyler durur
Otağında beyler durur
Arı Türkmen söyler durur
Dilin güzel Dadaloğlu

İmamî:
Emmilerim bayram edin
Uzunyayla yurdun dedim
Doğduğumda göbek adın
Veli'n güzel Dadaloğlu

Çobanoğlu:
Yirmi dört şubedir boyum
Oğuzlardan gelir soyum
Çobanoğlu Avşar dayım
Telin güzel Dadaloğlu

İmamî:
Âşıkların sözü inci
Arif olan olmaz kinci
Kutluyoruz on üçüncü
Yılın güzel Dadaloğlu²⁶

• * * *

DİZİN

Dağların kurdudur. (1)

Vatanı yurdu gurbettir. (1)

Kılıcı kalkanı kında paslanmıştır. (1)

²⁵ Avşarî, *Binboğa'dan Esen Yeller*, Kardeş Matbaası, Ankara, 1977.

²⁶ Canan Toprak, *Adana'da İmamî (Âşık İmamî; Hayatı Sanatı Şiirleri)*, Adana Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Adana, 2012, s. 419.

- Asaleti Türkmen Oğuz boyundandır. (1)
 Soyu asil Avşar Beyliğindedir. (1)
 Köroğlu'nu örnek almıştır (1)
 Çamlıbeli gibi dağa yaslanmıştır. (1)
 Dadaloğlu'm beyler haddin bildirmiştir. (1)
 Şöhreti şanı yıllarca söylenir. (1)
 Atlası libası giyip süslenmiştir. (1)
 Çimenlerin üstüne çadır kurmuştur. (1)
 Yaranına dostuna Kanat germiştir. (1)
 Namertlerin postuna oturmamıştır. (1)
 Cesur imiş. (1)
 O bir aslanmış. (1)
 Sırta kadem olup nerde pıslanmış? (1)
 Oğuzlar boyundandır. (2)
 Avşarlar içinde söz edilendir. (2)
 Kahramanca hep ününe ün kattı. (2)
 Bir zaman hapiste yattı. (2)
 Haksızlık gördükçe durmadı çattı. (2)
 Uzun yayla Toroslarda yayladı. (2)
 Bozlak, ağıt söyledi. (2)
 Serden geçti birliğinden geçmedi. (2)
 Yurt bölmedi, vatanından göçmedi. (2)
 Meydanlarda kavgalarda kaçmadı. (2)
 Haksıza köz olmuştur. (2)
 Yaşlıya gence efsane olmuştur. (2)
 Katıksız halis öz Türk'tür. (2)
 Binboğa dağında yayladı. (4)
 Eli, huyu, soyu, köyü, boyu, beyi, suyu, payı ve dayısı hep Avşardır (5)
 Aslı, öte Oğuzlardandır. (5)
 Boyun Avşar elin Avşar. (5)
 Kırata binip meydanlarda dönerdi. (5)
 Uzunyayla mekânı oldu. (5)
 Atası dedesi Nadir Şah'tandır. (5)
 Yiğit imiş bileği bükülmezmiş. (6)
 Aşiret derdini derdine katmıştır. (6)
 Bazen çile çekip matemler tutmuştur. (6)
 Nice âşıklara rehberlik etmiştir. (6)
 Kılıç çekip cenge girdiğinde düşmana ter döktürmüştür. (6)
 Ağzı ne demişse kalbi de odur. (6)
 Sözü'nün sahibi erdir. (6)

- Bazen esir olmuştur. (6)
 Bunca geçen asra Damga vurmuştur. (6)
 Halkı için bayrak açmıştır. (7)
 Yayla yayla konup göçmüştür (7)
 Elde sazi, belde kılıcıyla belde belde at koşturmuştur. (7)
 Payas Kalesinde bağlı kalmıştır. (7)
 Soysuzların ağzını tıkamıştır. (7)
 Türklüğünü ispat için önder olmuştur. (7)
 Şanlı Avşar elleri seni yaşar. (7)
 Her yerde şeref tapumuzdur. (7)
 Şu Avşar elleri sana hasrettir. (8)
 Koç yiğitler, kır atlar dal boylu güzeller, dertli suratlar seni bekler. (8)
 Toroslarda yel gibi estin. (8)
 Anadolu garip kalmış Dadaloğlu gel. (8)
 At üstünde gezdin tozdun. (9)
 Boyunun destanın yazdın. (9)
 Toroları mesken tuttun. (9)
 Aşirete yön, şeref şan verdin. (9)
 Aman dilenmedin. (9)
 Sözünü esirgemedin. (9)
 Anavarza Kalesi ve Misis'te ayak izi vardır. (10)
 Ordusu, bir atı ve bir sazıdır. (10)
 Âşık Musa oğludur. (10)
 Gavurdağı, Toroslar mekânı olmuştur. (10)
 Türkmen soyunun sesidir. (10)
 Her kim azarsa, karsısında olmuştur. (10)
 Ceyhan, Erzin, Payas ve Kozan dağlarında halkın hakkını sormuştur. (10)
 Çadırdı yaşamıştır. (10)
 Beylere boyun eğmemiştir. (10)
 Maya, asaletle karılmıştır. (10)
 Gözleri dağ yeşilidir. (10)
 Gül yüzünde çifte beni vardır. (10)
 Aşkın makamına varmıştır. (10)
 Oğuz Türkmeni'nin eridir. (11)
 Kaynayan kazanın korudur. (11)
 Avşar beyidir. (11)
 Adı, Veli'dir. (11)
 Kabına sığmamıştır. (11)
 Kozan'ı Erzin'i, Payas'ı, Dört Yol'u mekân tutmuştur. (11)
 Avşar boyundandır. (11)

Yolu, Pınarbaşı Bozoklu köyüne ve Kırşehir'e kadar gider. (11)
 Kırat'ın üstünde nice dağlar aşmıştır. (11)
 Kaman'da mekân tutmuştur. (11)
 Çadırını dağlarda kurmuştur. (11)
 Adı, Veli'dir. (11)
 Kaman'da Ziyaret Tepe'de yatmaktadır. (11)
 Afşar boyundandır. (12)
 Yaylada kışlamayıp göçmüştür. (12)
 Toroslarda adım adım gezmiştir. (13)
 Kavgada nizada aman vermezdi. (15)
 Onsuz yüce dağlar ıssız kalmış, aşiretler obalar yastadır. (15)
 Avşar ellerine başka hiç bir kimse yâr olmamıştır. (15)
 Onsuz dünya bize dar olmuştur. (15)
 Dağlar, ağalar beyler sağlar onu sormaktadır. (15)
 Erenler ceminde pirdir. (15)
 İlbaharda yaylalara çıkmıştır. (16)
 Dağlardan ilham alıp neşelenmiştir. (16)
 Boyu uzundur ve heybetlidir. (16)
 Fakire düşküne kol kanat olmuştur. (16)
 Avşar olup soyu belli bir asilzadedir. (16)
 Padişah emrine isyan etmiştir. (16)
 Sen kavgada bile çaldın söylemiş, saz elinde kılıç olmuştur. (16)
 Bir bey olarak milletin imdadına koşmuştur. (16)
 Muradı hürriyetti. (16)
 "Ölen ölür kalan bizimdir" sözün unutulmaz. (16)
 Kıratı ve güzeli sevmiştir. (16)
 Düşman onu görünce korkar. (16)
 Nara atıp Kırat'ını sürünce havaya toz kaldırmıştır. (16)
 Bazen âşık bazen cengâver olmuştur. (16)
 Erkekçe yaşayıp erkekçe ölmüştür. (16)
 Türkülerin hâlâ dilde söylenir. (16)
 Dağların sahibidir. (17)
 Obalar kurmuş, sürü beslemiştir. (17)
 Toroslar da her yaylada izin vardır. (17)
 Birleştiren mertçe sözün vardır. (17)
 Ozanın hasıdır. (17)
 Düşünde yatan Vatan sevgisidir. (17)
 Yiğitlik şanıdır. (17)
 Avşar'ın derdini mısraya dizmiştir. (17)
 Bağdat'ı Mısır'ı Hicaz'ı gezmiştir. (17)

- Yediden yetmişe sevenleri üzmekten uzak durmuştur. (17)
 Bileğin bükülmez kılıç tutmuştur. (18))
 Nice imansız yere sermiştir. (18))
 Bütün yoksulların yarasını sarmıştır. (18))
 idi vatanın yurdun Uzunayla'dır. (18))
 Toros dağlarına mekânı kurmuştur. (18))
 Âşıklara ilham vermiştir. (18))
 Kötünün bileğini bük müştür. (18))
 Padişaha ret cevabı göndermiştir. (19)
 Avşar'ın önünde yiğit önderdir. (19)
 Avşar'dır. (19)
 Zindanlarda yatmış ancak boyun bükmemiştir. (19)
 Duruşuyla eğilmemiş, çökmemiştir. (19)
 Haram'a geline kıza bakmamıştır. (19)
 Pınarbaşı'na göçmüştür. (20)
 Avşar Bey'idir. (20)
 Adı Veli, namı Dadaloğlu'dur. (20)
 Avşar ovasının ortak dilidir. (20)
 "Aydos" deyip türküler söylemiştir. (20)
 Mayası, helal sütle yoğrulmuştur. (20)
 Erciyes'te Bakırdağ'da gezmiştir. (20)
 Kırat'ı ve güzeli sevmiştir. (20)
 Ezel ezeli hürriyeti seçmiştir. (20)
 Omuzunda sazıyla dolaşmıştır. (20)
 Karşılaştığı Kırat Kızı'yla atışmaya girmiştir. (20)
 Tabanla iç içe olmuştur. (20)
 Kepenekli çobanla koyun gütmüştür. (20)
 Karasabanla çift sürmüştür. (20)
 Fakir fukaraya garibanlara sofrasını sermiştir. (20)
 Çapulcuların defterini dürmüştür. (20)
 Şamarı tescillidir. (20)
 Osmaniye, Antep, Hatay ve Maraş'ı gezmiştir. (20)
 Toroslarla Binboğa ona kucak açmıştır. (20)
 Özgürlük uğruna mahpus olmuştur. (20)
 Hürriyete hasret kalmıştır. (20)
 Garibana değmemiştir. (20)
 Kimseye baş eğmemiştir. (20)
 Daima dik durmuştur. (20)
 Tarihe yön vermiştir. (20)
 Yanık yanık türküler yakmıştır. (21)

Dadaloğlu Türkmen Avşar soyundandır. (21)
Vatanından köyünden kovulunca haksızlığa her dem isyan eylemiştir.

(21)

Zaman zaman Devletiyle dalaşmıştır. (21)

Kurtla kuşla ekmeğini üleşmiştir. (21)

Yiğit Avşar aşiretindedir. (23)

Zulme baş kaldırmıştır. (22)

Davasına baş koymuştur. (22)

Sevgi bahçesinde güldür. (22)

Namı dillerdedir. (22)

Öz Türkçe kullanmıştır. (22)

Sazı omuzunda dolaşmıştır. (22)

Şiir deryasında sal gibidir. (22)

Mızrabıyla zafer yazan kumandandır. (22)

Gurbet ellerde yuvasız bir kuştur. (22)

Adı Veli'dir. (22)

Göbek adı Veli'dir. (24)

Vilâyeti Kayseri'dir. (24)

Dili güzeldir. (24)

Teli güzeldir. (24)

Yiğit Avşar aşiretindedir. (24)